

R O M Â N I A
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

**Domnului: Dorin Gabriel Burlacu, Director executiv
Direcția de Asistență Socială Botoșani**

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATORĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr.8333/....20/APR.2021

RECOMANDAREA Nr. 67 din 10 aprilie 2021

privind protecția socială a persoanelor fără adăpost în perioadele de urgență publică

Prin petiția nr. 4707/05.03.2021, **Asociația Happy Botoșani** se plângă Avocatului Poporului de modul cum a fost tratată problema persoanelor fără adăpost pe plan local, în perioada stării de urgență declanșată de pandemie. Petenta relatează că, în cursul anului 2020, „când România a intrat în starea de urgență și circulația a fost restricționată pentru toată lumea, persoanele fără adăpost au fost strânse de pe străzi (...) fiind cazate fie la Centrul de noapte de pe Aleea Nucului, fie la Adăpostul temporar din fosta Școală nr. 3, situat pe strada Tudor Vladimirescu, ambele instituții aflându-se în subordinea Direcției de Asistență Socială Botoșani”. Din conținutul petiției reiese că:

- 1) persoanele fără adăpost care au fost cazate la **Centrul de Noapte din Aleea Nucului**, deși au beneficiat de condiții de cazare relativ decente, **nu au primit hrană decât o dată pe zi**.
- 2) persoanele fără adăpost cazate la **Adăpostul temporar din Tudor Vladimirescu, vechea școală nr. 3**, **nu au avut apă caldă, acces la dușuri sau schimburi**, fiind nevoiți să stea cu hainele cu care sătăcuseră pe stradă. Si aceștia au primit o singură masă pe zi, la prânz.

În vederea obținerii de informații complete cu privire la **măsurile care au fost luate de autoritățile publice locale și a fondurilor accesate de acestea în scopul asistării sociale a persoanelor fără adăpost pe timpul pandemiei**, a fost deschis dosar, în cadrul căruia ne-am adresat Direcției de Asistență Socială Botoșani (DAS Botoșani), cu solicitarea:

1.de a ne pune la dispoziție informațiile, documentele sau actele pe care le deține în legătură cu petiția; 2.de a preciza ce programe au fost derulate la nivel local, pentru sprijinirea persoanelor fără adăpost și a altor categorii defavorizate, în perioada pandemiei, inclusiv programe cofinanțate din Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD), Programul Operational de Ajutorare a Persoanelor Defavorizate 2014-2020 (POAD).

DAS Botoșani ne-a răspuns prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 5774/19 martie 2021. Niciun document nu este alăturat răspunsului.

Din răspunsul autorității reiese, în esență, că, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor beneficiarilor persoane fără adăpost, **au fost luate mai multe măsuri**, în ciuda dificultăților întâmpinate, legate de costurile de funcționare. Răspunsul DAS Botoșani cuprinde însă și unele susțineri contradictorii:

1),Nu se poate afirma că beneficiarii Centrului Social de Urgență sau ai Adăpostului temporar ar fi fost carantinați, în sensul definiției date în *Legea nr. 136 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic*, măsura luată nefiind stabilită prin decizie individuală motivată a Direcției de Sănătate Publică și, în consecință, nu sunt aplicabile prevederile HG nr. 201/2020 referitoare la cheltuielile aferente carantinei pentru fiecare persoană”, dar

„beneficiarii cazați în adăpost **nu au avut voie sa părăsească adăpostul**, s-a limitat **deplasarea lor** din camera de cazare în exterior, **în zonele comune**, iar **intrările au fost încuiate în permanență și supravegheate** de către personalul de pază al CSU”; **asigurarea hranei** beneficiarilor din adăpost (*o masă pe zi*, constând în hrana caldă sau pachete cu hrana rece pentru zilele de sămbătă, duminică, sau sărbători legale) s-a făcut prin Cantina de Ajutor Social din cadrul DAS Botoșani și **a fost distribuită**, la ora 15:30, fiecărui beneficiar, **la ușa camerei de cazare**, de către personalul de îngrijire sau **agentul de pază de serviciu**.

Se menționează că, **în cadrul Adăpostului și al Centrului Social de Urgență, au fost identificate cazuri de îmbolnăvire Covid-19**, motiv pentru care, la **recomandarea telefonică primită de la DSP Botosani, în urma anchetei epidemiologice**, aceștia **au beneficiat de cazare permanentă în adăpost, timp de două săptămâni**.

2)Serviciile acordate în Adăpostul temporar de urgență pe timp de noapte:

„nu figurează în Nomenclatorului serviciilor sociale, nici a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, aprobate prin HG nr.867/2015 și, în consecință, nu le sunt aplicabile prevederile Ordinului nr.29/2019 pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate (...)

persoanelor fără adăpost(...), precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale”, dar

„Direcția de Asistență Socială Botoșani , (...) de la începutul pandemiei precum și în prezent, a pus în aplicare prevederile Legii nr.55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, inclusiv prevederile art. 19 care stipulează: Conducătorii centrelor rezidențiale de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice, centrelor rezidențiale pentru copii și adulți, cu și fără dizabilități, precum și pentru alte categorii vulnerabile, prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale, precum și în regulamentele-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare, au obligația de a asigura măsurile de continuitate a activității pe perioada stării de alertă (...).”.

Din răspunsul DAS Botoșani mai reiese că - „nu există cadru legal privind asigurarea unor produse de bază pentru igiena intimă” a persoanelor fără adăpost, acestea beneficiind (în luna februarie) de ajutoare constând în pachete cu produse de igienă în cadrul etapei a 3-a de implementare a POAD 2020; - serviciilor Adăpostului temporar de urgență pe timp de noapte nu le sunt aplicabile prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, dat fiind caracterul temporar al acestui tip de servicii și nici nu pot fi licențiate, obiectivul fiind doar în folosința DAS Botoșani pe perioada sezonului rece.

Având în vedere că:

- **Adăpostul temporar de urgență pe timp de noapte este organizat în conformitate cu prevederile art.58 alin(3) din Legea nr.292/2011 — legea asistenței sociale;** - **Centrul social de urgență pentru persoane fără adăpost (CSU)** este unitate de asistență socială fără personalitate juridică, care funcționează ca o structură cu administrare unică, în cadrul Serviciului Public Local de Asistență Socială Botoșani (SPLAS), în baza legală de acordare a serviciilor de asistență socială regăsindu-se **Legea nr.292/2011 Legea asistenței sociale și Legea nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale**, cu modificările și completările ulterioare,

și că, potrivit prevederilor legale în vigoare,

- Statul, prin autoritățile administrației publice centrale și locale, își asumă responsabilitatea de realizare a măsurilor și acțiunilor prevăzute în actele normative privind beneficiile de asistență socială și serviciile sociale. (Art 3 alin (2) al *Legii asistenței sociale nr. 292/2011*);

- Sistemul național de asistență socială se întemeiază pe valori și principii generale printre care se numără și ***nediscriminarea***, potrivit căreia persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de (...) apartenența la o categorie defavorizată (Art 5 lit. i) al *Legii asistenței sociale nr. 292/2011*);
- Autoritățile administrației publice locale **au responsabilitatea înființării, organizării și administrării serviciilor sociale pentru persoanele fără adăpost**. Pentru copiii străzii, pentru persoanele vârstnice singure sau fără copii și persoanele cu dizabilități care trăiesc în stradă, autoritățile administrației publice locale au obligația de a înființa pe raza lor teritorială **servicii sociale adecvate și adaptate nevoilor acestora**. Pentru persoanele care trăiesc în stradă, autoritățile administrației publice locale au obligația de a organiza adăposturi de urgență pe timp de iarnă. (Art 58 alin (1)(2)(3) al *Legii asistenței sociale nr. 292/2011*),
- Direcția de Asistență Socială Botoșani (**DAS Botoșani**) este structura specializată în **administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu personalitate juridică, înființată în subordinea consiliului local al municipiului Botoșani**, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, **precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială** (Art.1 alin (1)-ROF-Regulamentul de Organizare și Funcționare al Direcției de Asistență Socială Botoșani, Anexa 3-HCL nr. 142/31 mai 2018);
- În problemele de specialitate, Direcția de Asistență Socială Botoșani întocmește **proiecte de hotărâri și dispoziții însotite, obligatoriu, de rapoarte de specialitate, respectiv referate**, pe care le prezintă în vederea supunerii spre aprobare autorității locale competente (Art.9. ROF);
- Direcția de Asistență Socială Botoșani **elaborează, în concordanță cu strategile naționale și județene, precum și cu nevoile locale identificate, strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale**, pe termen mediu și lung, pentru o perioadă de 5 ani, respectiv de 10 ani, pe care o supune spre aprobare consiliului local și răspunde de aplicarea acesteia; - elaborează planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul consiliului local și le propune spre aprobare consiliului local (...); (Art. 14 alin (2) lit a) și b) din ROF-Atribuțiile Direcției de Asistență Socială Botoșani),

apreciem că **nu au fost acordate servicii sociale adecvate persoanelor fără adăpost**, în condițiile în care, **în perioada urgenței publice, nu li s-a asigurat decât o masă pe zi și, din motive de prevenire a răspândirii virusului Sars Cov 2, le-a fost restricționată libertatea de mișcare.** O persoană fără adăpost care, timp de două săptămâni, **nu are voie să părăsească o locație** (adăpostul) ale cărei intrări sunt încuiate în permanență și supravegheate, căreia îi este limitată deplasarea în spațiile comune și primește o singură

masă pe zi, la uşa camerei, distribuită de agentul de pază (sau personalul de îngrijire), nu are regimul unei persoane care „**beneficiază de cazare permanentă în adăpost**”. Din răspunsul DAS Botoşani rezultă că măsurile au fost luate conform: - **„recomandării telefonice primite de la DSP Botosani în urma anchetei epidemiologice.”**; - a măsurilor de prevenire dispuse de Comitetul Naţional pentru Situaţii Speciale de Urgenţă în ceea ce priveşte limitarea infectării cu noul coronavirus; - a prevederilor *Legii asistenței sociale nr. 292/2011*.

Chiar dacă administraţiei publice locale îi revine obligaţia de a interveni pentru *prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau permanente care pot influenţa starea de sănătate şi siguranţă a grupurilor vulnerabile*, această intervenţie nu poate avea loc oricum, nu poate sacrifica alte drepturi fundamentale ale beneficiarilor, încălcă principiile proprii asistenței sociale și nici coborî sub standardele minime de calitate aplicabile furnizorilor de asistență socială.

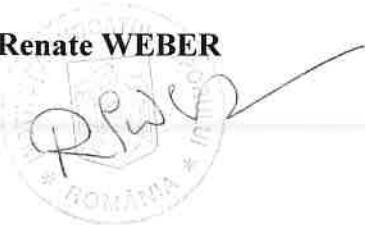
În considerarea celor de mai sus, în temeiul prevederilor **art. 59 din Constituția României**, coroborate cu prevederile **art. 24 alin (1)** din *Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată*, în vederea realizării scopului său constituțional și legal, Avocatul Poporului emite prezenta:

R E C O M A N D A R E

- conducerea DAS Botoşani, în exercitarea competenţelor legale ce îi revin, urmează să identifice și instituie măsurile necesare pentru ca persoanelor fără adăpost să li se asigure **3 mese pe zi**, în perioadele în care, din motiv de urgenţă publică, rămân în adăpost pentru 24 de ore sau mai mult. De asemenea, se vor asigura **produse de bază pentru igiena intimă**.
- conducerea DAS Botoşani, în exercitarea competenţelor ce îi revin în domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale, urmează să includă **aceste măsuri în strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale, pe termen mediu și lung**.
- conducerea DAS Botoşani va informa instituția Avocatul Poporului, în termen de 45 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

Bucureşti, 16 aprilie 2021

